

श्री नीलकंठ ज्योतिष शास्त्र

संवत् - १८८४

पैज = ३१, ३२, ३३ = ३

रौगाधिवयसुरौच्यरुश्विदनयोनीचास्तगो
पायदि ००० ००० ००० ००० ०००

जमः समलक्ष विपुलनयनाभि रामाय -

परमात्मने ॥

3

८
 रोगाधिक्यकरोचकश्चिदनयेनीचास्तोवायदि कष्टास्तोरव्यमिहद्वयंयदिपुननीचाः
 स्तगंस्थान्मृतिः सत्यद्येद्रवरिष्ठतोमृतिममंमृदन्त्यथेत्युचिरे ८ भावांशाधिपतिः
 स्वभावयनवांशेनमेत्रीदृष्टादृष्टोवासहितः शशीचयदितौमेत्रीदृष्टास्तो कते
 तद्भावोत्पस्रखं विलोममथतद्वात्पासतः कीर्तितं नीचास्तारिफलं चलमवदिदेवि
 द्वद्विरुद्धधिया ९ लग्नेशमासेशममेष्टुरंशनाथोपदेशाधिपमित्रदृष्टा दृष्टोपुतो
 वाशशिनाचतत्रद्भावोत्पस्रोख्यायनचेदनिष्टं १० निर्वेलाचययष्टाष्टांशपास्तफ
 लदायकाः अन्यसर्वीर्या शुभदाव्यत्यये व्यत्ययः स्मृतः ११ लग्नेशमासेशममेश
 संथाधीशाः षडष्टोपगतास्तपायाः दृष्टाः खलैः प्रशत्रुदृष्टात्रमासेव्याध्यादिवि
 द्भुवदुःखदास्युः १२ केन्द्रत्रिकोणोपगतास्तुसप्तमासावपावीर्ययुतानराणां
 नैरुज्यशत्रुतयराज्यताभमानोदयात्यद्भुतकीर्तिदास्युः १३ इंधिहातप्रपोराशि
 पोवलीतत्रहृष्टाः दशेष्टाः स्वांशतुत्याहैरित्युक्तैकैश्चिदागमात् १४ रवीदोरस
 भावेष्टानैतद्युक्तैरेजगुः दशमंतदृष्टादृष्टाफलमाद्यंतयुज्यते १५ दिनप्रवेश
 कालेपिखेदाभावांशसाधयेत् चंद्रलगांशकाभ्यांफलंतत्रवदेद्बुधः १६ चतु

कर्मिथिहेशादिदिनमासावृत्तप्रयाः यथावत्कीतसंयप्रपदिनेशः परिकीर्तितः १७ त्रिको
राकेंद्रोपगताश्रुभास्त्रिचंद्रोत्तनोर्कवर्तिनः खलास्तुवद्व्यापगास्तत्रदिनेस्वरानिविला
समानार्थयशोयुतानि १८ षडष्टरिक्तपगतादिनायमासंथिहेशाखलाखिद्युक्ताः गव
प्रदाः मानयशोहराश्रुकेन्द्रविकोणोपगताः सुखात् १९ ताम्रोशकः सौम्यस्वगोः समेतो
दृष्टोऽपि वामिन्द्रोऽनुनापि नैरुज्यग्यादिशरीरप्रदिर्मासोक्तिवदुःखमनोन्यथात्वे २०
यदाश्रुकः सौम्ययुतोक्षितोवास्तिग्येक्षणाद्वावजसौख्यकृत्स्नः दुःखप्रदः प्रोक्तवदन्य
थात्वे सर्वेषु भावेष्वपि मेवरीतिः २१ जायोससौम्ययुगृष्टः स्वस्त्रीसौख्यविलासकृत्
पापेर्ग्रहेः कलिर्दुःखं पापांतस्थे मृत्तिवदेत् २२ शुभैर्मध्यास्थिते त्र्यंशे वदुलं कामिनी
सखं स्वस्थारतिगुरावत्यखगेत्यासुरतिवदेत् २३ मृत्युशे मृत्तिगोः सौम्यैर्युगृष्टेम
रगोरगो मिश्रैश्च फलैः सौख्यं वर्धतग्रानुसारतः २४ वर्येष्टमेवाक्षितोऽनुमृतेत्युदः पा
पदृष्टुतः रोगाद्याग्रहणाद्यापिरिपुतः सखमीरपि २५ षष्टोशकः सौम्ययुतो रोगदः
पापयुक् शुभः व्ययांशोऽश्रुभयुगृष्टे सद्भायः पापतत्त्वसत् २६ चंद्रेशभौमे निधना
रिसंस्थे नृणोभयं शास्त्रकृतं पशोर्वा पापैः सुखस्थैः पतनं गजाश्च पानात्तनोऽप्यहला

चपेडा १० द्विहादशेखलाहानिर्व्ययेसोम्याः शुभव्ययं कर्तरीषापजारोगं करोति शुभजा
 शुभं १८ शुभाद्यनेविजयदायुताथ्यशुभावहाः नवमेधर्मभाग्यार्थराजगौरवकीर्तिदाः
 १८ दिनप्रवेशोलिनिधोरवस्यायातुयादृशि तदवस्यातुत्यममोफलेदत्तेनशमयः ३०
 विहायरशिचंद्रसभागादिघ्राः शरोद्धताः लक्ष्यगताश्रुवस्यास्पुर्भोग्यायाः फलमादिशत
 ३१ प्रवाशः प्रवासोपगोरात्रिनाथैः र्थनाशस्तुनष्टोपगोमृत्युमोतिः मृतायां स्थिते स्याज्जया
 योजयस्तुविलाशस्तहास्योपगोकामिनीभिः ३२ रत्नोत्पादतिः कीडितासोरव्यदाजीप्रस
 ज्ञायित्तिद्रां कालिंदेहपीडां भयंतायदानोत्सखेस्पातुमक्ताज्वराकंपितासास्थितासुक्रमे
 ण ३३ अथमृगयाविचारः सर्वोर्षो कुजस्तौ नृपाखेटसिधौ नसिद्धिर्देवावीर्यहीना
 विमोक्तः जलखेटमाहुः सर्वोर्षे ग्रहदौर्जलखेटे र्मगाखेटे र्मगाखेटमाहुः ३४ लग्ना
 लनाद्योकेन्द्रस्थो निर्वलौ क्लेशदायिनी मृगयोक्ता शुभफलावीर्याद्योयदितो पुनः
 ३५ मृगभोजनचिंता लग्नाधिपोभोज्यदातासखेशोभोज्यमीरितं शुभतामदयः क
 र्मपतिर्भोक्तेतिचिंतयेत् ३६ लग्नेलाभे च सत्खेटयुतदृष्टे सुभोजनं जीवे लग्ने सि
 तेवापि सुभोज्यं दुःस्थितावपि १० मंदेतमसिवालगे र्ह्ये गालो कितेयुते लभ्य

तेभोजनं नात्र शस्त्रभोतिस्तदा कचित् ३८ रविदृष्टपुतं वापिलमंनयदितत्रहि उपवास
स्तदावाच्यो नक्तं वाचिरसाशनं ३९ चंद्रैर्कर्मगतैर्भोज्यमुक्तं श्रीव्रं सुखे कुजे तर्क्येभ्यः
खटवशतोभोज्यान्तेरसमादिशेत् ४० स्निग्धमन्नं कुजे तर्क्ये तैलसंस्कृतमर्कजे नी
चोपगोष्कदशनं विरसनचसंस्कृतं ४१ सूर्यादिभिर्लग्नगतैः सर्वोर्ध्वैः राजादिगोहे
भुजेमामनं न्नि सुखे सुखे शेषवले सुभोज्यं चरादिगोस्यादसंस्कृतकृद्धिः ४२ मृ
क्षत्रिकोणगोखेटे लग्नोपि तृगृहेः शनं मित्रालये मित्रभक्ष्ये प्रात्रुगोहे भिरिगेहगे
४३ शुभेति तयुते लग्ने वलाद्ये स्वगृहे भुजिः ग्रहराशिस्वभावे नयत्तादन्यच्च
चिंतयेत् ४४ नितान्नमर्कहिमगोस्तुतंडुलाभौ मेमसुराप्रनकां शुभो ज्यं
बुधे समुद्राः खलुराजमाख्या गुरोसगोधूमभुजिस्तवीर्ये ४५ शुक्रैजवावा
जोरकायुगंधराः शनौ कुलत्यादिसमयमन्ते तथान्नभोज्यां शिघिराहुवीर्या
च्छुभेदाणां लोकनतः सहस्रम् ४६ सूर्यो मृत्पुष्यमिंदौ कुजे स्यात्पत्रसारवावा
पिशाकं सवीर्ये शुक्रैज्योर्ध्वजनभूरिभेदं मंदे चोस्यसामिषं राहुकेतोः ४७
अथ स्वप्नः लग्नोपाये क्वेतनुगोऽपि वास्मिन् दुःस्वप्नमोक्षे तयथाऽक्विवं राजा

म्वरं वद्विमयापि चन्द्रे शुभा म्वरत्ना म्वर पुष्प वज्रं स्त्रियः स्व रूपा अकुजे स्व वर्ण रत्नो
 वरस्य क मणि विद्रु मणि बुधे हयः स्वर्ग ति धर्म वात्ता गुरोर ति धर्म कथा सुरेत्ता ४८
 सहं धु संभ्र श्रिते जलानां पारे गतिर्दे चरति वितासः शाना वरण पाद्रि गति श्रनी
 चै संग श्रर हौ श्रि विनीत्य मेव ४९ आसीद सीम गुरा मणि त पं रिता यो वा
 र्वाङ्ग जंग पगवीः श्रुति विन्सु वृत्तः सहित्यरीति नि पुरो गणि ताग मज्ज श्रिता
 मणि विपुल ग र्ग कुला वतंसः ५० तस्यात्मजोऽनंत सुतो रुचनं तोयो धो क स दुर्जी
 किल काम धेनं सत्तु म्ये जात क पद्ध ति च निरुपय देष्टु मत्त निरस्य ५१ प चारव्य
 यासा विततो विप श्रि च्छी नील कंठः श्रुति शास्त्र विष्टः विद्विच्छे वा प्रीति कर
 व्यधातं संज्ञा विवेकै सह सा वतंसं ५२ शके नन्दो अवरोन्दु मित ग्रा श्रि नि मास
 के श्रुक्तेऽष्टम्या ममु ग्रंथ नील कंठः बुधोऽकरोत् ५३ इति श्री नील कंठ उप्पे
 ति श्रि शास्त्रे संपूर्ण समाप्तम् शुभमस्तु लेखक पाठकयोः ॥ मस्मिन् शुभ संवत्स
 रे श्रीमन्मन्त्र पति विक्रमार्क राज्यात् संवत् १८२४ नमः कमलदत्त विपुल
 नयनाभिरामाय परमात्मने ॥ गुरु गणपतिभ्यां नमः नमः सरस्वत्यै श्रीराम

श्रि

राम

३३

विधीदापागोऽद्ये सुरभिसमये जीवदिवसे ॥ तिथौ हेरम्बसामिधुमपुत्रस्ते माधव
पुरे सितदले ॥ घनैयासोमविभोगुरुचरणाकह्वारसम्पुर्णलिखल्यो निप्रशा
स्वर्गित्तुघबुधरामानुजकृतम् ॥
मार्गगिरमहेमाधवपुरेऽतिवा ॥